

Bu sayfa řu linkten yazdırılmıştır: [http://www.risaleonline.com/soru-cevap/iman-ve-kufur]

[İman](#) [Risale-i Nur](#) [Risale-i Nur Mütalaası](#) [Dünyadaki İmtihan](#)

Soru

İman ve Küfür

İman ve küfür arasındaki kıyaslamalar nelerdir?

Cevap

İmanla küfür arasında olan müvazeneler risalelerde çok fazla vardır. İlk sekiz söz, 23. söz, 32, söz 30. söz ve daha bir çok risalede bu kıyaslamalar vardır.

Mesela,

İman tasdiktir; küfür inkardır.

İman bir intisabdır(bağlanmaktır). Küfür o intisabı yani bağı Allah'tan keser.

İman insanı gerçek insan eder; küfür insanı gayet canavar bir hayvana dönüştürür.

İman en büyük bir hayırdır; küfür en büyük bir seyyie ve kötülüktür.

İman sıdktır(doğruluktur); küfür ise kizbdir(yalancılıktır).

İman müminleri birbirine bağlayan sıcak bir bağıdır; küfür ise insanları birbirinden ayıran ve düşmanlık veren soğuk bir sebeptir.

İman bütün mahlukat ile dosluktur; küfür bütün varlıkların hukukuna bir tecavüzdür.

İman manevi bir cennet çekirdeğini taşıyor, kişiye dünyada manevi bir cennet hali verir. Ahirette de cennete götürür; küfür manevi bie zakkum tohumunu içinde saklıyor. Düntada

kişiyi manevi bir cehennemi yaşattırır. Ahirette de cehenneme götürür.

iman yolunda hadsiz bir kolaylık vardır; küfür yolunda ise nihayet derecede zorluk vardır.

İman insanı ve kainatı aydınlatan bir nurdur; küfür herşeyi karanlığa boğan bir zulmettir.

Risale-i Nurda geçen bazı kıyaslamaları buraya aynen alıyoruz.

Demek, İmân bir mânevî Tûbâ-i Cennet çekirdeğini taşıyor. Küfür ise mânevî bir Zakkum-u Cehennem tohumunu saklıyor.

Demek selâmet ve emniyet, yalnız İslâmiyette ve imândadır. Öyle ise biz dâimâ, -1- (Söz .2) .demeliyiz □□□□□□□□□□ □□□□□□ □□ □□□□□□□□□□ □□□□□ □□□□□□ □□□□□□□□□□

Haşiyeye: Evet, "Hiç mümkün müdür ki." Şu cümle çok tekrar ediliyor. Çünkü, mühim bir sırı ifade eder. Şöyle ki:

Ekser küfür ve dalâlet istib'âddan ileri gelir. Yani, akıldan uzak ve muhâl görür, inkâr eder. İşte, "Haşir Sözü"nde katıyen gösterilmiştir ki, hakiki istib'âd, hakiki muhâliyet ve akıldan uzaklık ve hakiki suûbet, hattâ imtinâ derecesinde müşkülât küfür yolundadır ve dalâletin mesleğindedir. Ve hakiki imkân ve hakiki mâkûliyet, hattâ vücûb derecesinde suhûlet İmân yolundadır ve İslâmiyet caddesindedir.(10. Söz)

İnsan, nur-u İmân ile âlâ-yı illiyyîne çıkar; Cennete lâıyk bir kıymet alır. Ve zulmet-i küfür ile esfel-i sâfilîne düşer; Cehenneme ehil olacak bir vaziyete girer. Çünkü, İmân insanı Sâni-i Zülcelâline nispet ediyor. İmân bir intisabdır. Öyle ise, insan, İmân ile insanda tezâhür eden san'at-ı İlâhiye ve nukuş-u esmâ-i Rabbâniye itibâriyle bir kıymet alır. Küfür, o nisbeti kat' eder. O kat'dan san'at-ı Rabbâniye gizlenir, kıymeti dahi yalnız madde itibâriyle olur. Madde ise, hem fâniye, hem zâile, hem muvakkat bir hayat-ı hayvanî olduğundan, kıymeti hiç hükmündedir.(23. Söz)

Eğer, nur-u imân, içine girse, üstündeki bütün mânidar nakışlar o ışıkla okunur. Eğer kat-ı intisabdan ibâret olan küfür insanın içine girse, o vakit bütün o mânidar nukuş-u esmâ-i İlâhiye karanlığa düşer; okunmaz.(23. Söz)

İmân, insanı insan eder; belki, insanı sultan eder. Öyle ise, insanın vazife-i asliyesi İmân ve duâdır. Küfür, insanı gayet âciz bir canavar hayvan eder. (23. Söz)

Evet, mâdem Allah var ve ilmi ihâta eder; elbette adem, îdam, hiçlik, mahv, fenâ, hakikat noktasında ehl-i imânın dünyasında yoktur. Ve kâfirlerin dünyaları ademle, firakla, hiçlikle, fânîlikle doludur. İşte bu hakîkati, umûmun lisânında gezen bu gelen darb-ı mesel ders verip, der:

"Kimin için Allah var, ona herşey var; ve kimin için yoksa, herşey ona yoktur, hiçtir." Elhâsıl: Nasıl ki, İmân ölüm vaktinde insanı îdâm-ı ebedîden kurtarıyor; öyle de, herkesin husûsi dünyasını dahi îdamdan ve hiçlik karanlıklarından kurtarıyor. Ve küfür ise, husûsan küfr-ü

mutlak olsa, hem o insanı, hem husûsi dünyasını ölümle îdam edip mânevî cehennem zulmetlerine atar, hayatının lezzetlerini acı zehirlere çevirir. Hayat-ı dünyeviyeyi âhirete tercih edenlerin kulakları çınlasın. Gelsinler, buna ya bir çare bulsunlar veya îmâna girsinler, bu dehşetli hasârâtan kurtulsunlar.(25. Söz)

Eğer denilse: "Mâdem cüz-i ihtiyârînin icada kabiliyeti yok, bir emr-i itibârî hükmünde olan kisbden başka insanın elinde bir şey bulunmuyor; nasıl oluyor ki, Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyânda Hâlık-ı Semâvât ve Arza karşı, insana âsi ve düşman vaziyeti verilmiş, Hâlık-ı Arz ve Semâvât ondan azîm şikâyetler ediyor, o âsi insana karşı abd-i mümine yardım için Kendini ve bütün melâikesini tahşid ediyor, ona azîm bir ehemmiyet veriyor?" . Elcevap: Çünkü küfür ve isyan ve seyyie, tahriptir, ademdir. Halbuki, azîm tahribât ve hadsiz ademler, bir tek emr-i itibârîye ve ademîye terettüb edebilir. Nasıl ki, bir azîm sefinenin dümencisi vazifesinin adem-i ifâsiyla, sefine gark olup, bütün hademelerin netice-i sa'yleri iptal olur; bütün o tahribât, bir ademe terettüb ediyor. Öyle de, küfür ve mâsiyet, adem ve tahrip nevinden olduğu için, cüz-i ihtiyârî bir emr-i itibârî ile onları tahrik edip, müthiş netâice sebebiyet verebilir. Zîrâ, küfür çendan bir seyyiedir; fakat, bütün kâinatı kıymetsizlikle ve abesiyetle tahkir ve delâil-i vahdâniyeti gösteren bütün mevcudâtı tekzib ve bütün tecelliyât-ı esmâyı tezyif olduğundan, bütün kâinat ve mevcudât ve esmâ-i İlâhiye nâmına, Cenâb-ı Hak, kâfirden şedid şikâyet ve dehşetli tehdidât etmek, ayn-ı hikmettir ve ebedî azap vermek, ayn-ı adâlettir.

Mâdem insan küfür ve isyanla tahribât tarafına gidiyor; az bir hizmetle pek çok işleri yapar. Onun için, ehl-i imân, onlara karşı Cenâb-ı Hakkın inâyet-i azîmine muhtaçtır. Çünkü, on kuvvetli adam bir evin muhâfazasını ve tâmirâtını deruhte etse, haylaz bir çocuğun o hâneye ateş vermeye çalışmasına karşı, o çocuğun velisine, belki padişahına mürâcaata, yalvarmaya mecbur olması gibi; müminlerin de, böyle edepsiz ehl-i isyana karşı dayanmak için, Cenâb-ı Hakkın çok inâyâtına muhtaçtırlar.(26. Söz)

İkinci ve Sekizinci Sözlerde ispat edildiği gibi, İmân mânevî bir Cennetin çekirdeğini taşıyor, küfür dahi mânevî bir Cehennemin tohumunu saklıyor. Nasıl ki küfür, Cehennemin bir çekirdeğidir; öyle de, Cehennem onun bir meyvesidir.

Nasıl, küfür Cehenneme duhûlüne sebeptir; öyle de, Cehennemin vücuduna ve icadına dahi sebeptir. Zîrâ, küçük bir hâkimin küçük bir izzeti, küçük bir gayreti, küçük bir celâli bulunsa; bir edepsiz ona serkeşâne dese, "Beni te'dib etmezsin ve edemezsin"; herhalde, o yerde hapishâne yoksa da, tek o edepsiz için bir hapishâne teşkil edecek, onu içine atacaktır.

Halbuki, kâfir, Cehennemi inkâr ile nihayetsiz izzet ve gayret ve celâl sahibi ve gayet büyük ve nihayetsiz kadîr bir Zâtı tekzib ve isnâd-ı acz ediyor, yalancılıkla ve acz ile ittiham ediyor, izzetine şiddetli dokunuyor, gayretine dehşetli dokunduruyor, celâline âsiyâne ilişiyor. Elbette, farz-ı muhâl olarak, Cehennemin hiçbir sebab-i vücudu bulunmazsa da, şu derece tekzib ve isnâd-ı aczi tazammun eden küfür için bir Cehennem halk edilecek, o kâfir içine atılacaktır. (28. söz)

Mâdem küfürde ve şirkte nihayetsiz müşkülât ve ıztırâbât var; elbette o yol muhâldir,

hakikati yoktur. Mâdem tevhidde, mevcudâtın yaratılışındaki suhûlete ve kesrete ve hüsn-ü sanatına muvâfık olarak, nihayetsiz suhûlet ve kolaylık var; elbette o yol vâcibdir, hakikattir.

İşte ey bedbaht ehl-i dalâlet! Bak, dalâlet yolu ne kadar karanlıklı ve elemli. Ne zorun var ki, oradan gidiyorsun? Hem bak, İmân ve tevhid yolu ne kadar kolay ve safâlı! Oraya gir, kurtul.(33. Söz)

Bediüzzaman, beşeri Risâle-i Nur'la sefâhet ve dalâletten kurtarıırken, korku ve dehşet vermek tarzını tâkip etmiyor. Gayr-i meşrû bir lezzetin içinde yüz elemi gösterip, hissi mağlûp ediyor. Kalb ve ruhu hissiyâta mağlûp olmaktan muhâfaza ediyor. Risâle-i Nur'da muvâzenelerle küfür ve dalâlette, bir zakkum-u Cehennem tohumu olduğunu ve dünyada dahi Cehennem azapları çektiğini ve İmân ve İslâmiyet ve ibâdetinde bir Cennet çekirdeği ve leziz lezzetler ve zevkler ve Cennet meyveleri bulunduğunu, dünyada dahi bir nevi mükâfata nâil eylediğini ispat ediyor.(Sözler)

Sual: Sabık işaretlerde ispat ettiniz ki, dalâlet yolu kolay ve tahrip ve tecavüz olduğu için, çoklar o yola sülûk ediyorlar. Halbuki sair risalelerde kat'î delillerle ispat etmişsiniz ki, küfür ve dalâlet yolu o kadar müşkilâtlı ve suubetlidir ki, hiç kimse ona girmemek gerekti ve kabil-i sülûk değil. Ve İmân ve hidayet yolu o kadar kolay ve zâhirdir ki, herkes ona girmeliydi.

Elcevap: Küfür ve dalâlet iki kısımdır. Bir kısmı, amelî ve fer'î olmakla beraber, İmân hükümlerini nefyetmek ve inkâr etmektir ki, bu tarz dalâlet kolaydır. Hakkı kabul etmemektir; bir terktir, bir ademdir, bir adem-i kabuldür. İşte bu kısımdır ki, risalelerde kolay gösterilmiş.

İkinci kısım ise, amelî ve fer'î olmayıp, belki itikadî ve fikrî bir hükümdür. Yalnız imanın nefyini değil, belki imanın zıddına gidip bir yol açmaktır. Bu ise bâtıli kabuldür, hakkın aksini ispattır. Bu kısım, imanın yalnız nefyi ve nakîzi değil, imanın zıddıdır. Adem-i kabul değil ki kolay olsun. Belki kabul-ü ademdir. Ve o ademi ispat etmekle kabul edilebilir. kaidesiyle, ademin ispatı elbette kolay değildir. (13. Lema)

Sual: Niçin böyle ehemmiyetsiz insanların ehemmiyetsiz amelleri ve şahsî günahları kâinatın hiddetini celb ediyor?

Elcevap: Bazı risalelerde ve sabık işaretlerde ispat edildiği gibi, küfür ve dalâlet, müthiş bir tecavüzdür ve umum mevcudatı alâkadar edecek bir cinayettir. Çünkü hilkat-i kâinatın bir netice-i âzamı, ubudiyet-i insaniyedir ve rububiyet-i İlâhiyeye karşı İmân ve itaatle mukabeledir. Halbuki ehl-i küfür ve dalâlet ise, küfürdeki inkârıyla, mevcudatın ille-i gayeleri ve sebab-i bekaları olan o netice-i âzamı reddettikleri için, umum mahlûkatın hukukuna bir nevi tecavüz olduğu gibi, umum masnuatın aynalarında cilveleri tezahür eden ve masnuatın kıymetlerini aynadarlık cihetinde âli eden esmâ-i İlâhiyenin cilvelerini inkâr ettikleri için, o esmâ-i kudsiyeye karşı bir tezyif olduğu gibi, umum masnuatın kıymetini tenzil ile, o masnuata karşı bir tahkir-i azîmdir. Hem umum mevcudatın herbiri birer vazife-i âliye ile muvazzaf birer memur-u Rabbânî derecesinde iken, küfür vasıtasıyla sukut ettirip, câmid, fâni, mânâsız bir mahlûk menzilesinde gösterdiğinden, umum mahlûkatın hukukuna karşı bir nevi tahkirdir.(13.lema)

Eğer desen: Madem bütün güzelliklerin menbaı vücuddur, vücudda küfür ve enâniyet-i nefsiye dahi var?

Elcevap: Küfür ise, hakaik-ı imaniyeyi inkâr ve nefy olduğundan ademdir. Enâniyetin vücudu ise, haksız temellük ve aynadarlığını bilmemek ve mevhumu muhakkak bilmekten ileri geldiğinden vücut rengini ve suretini almış bir ademdir.(Şualar 4. Şua)

Hakaik-ı İslâmiyeye zıddiyet gösterip mübareze eden küfrün mâhiyeti bir inkârdır, bir cehildir, bir nefiydir. Sureten ispat ve vücudî görülse de, mânâsı ademdir, nefiydir. İman ise ilimdir, vücudîdir, ispattır, hükümdür. Herbir menfî meselesi dahi, bir müspet hakikatın ünvanı ve perdesidir.

Eğer imana karşı mübareze eden ehl-i küfür, gayet müşkülâtla menfî itikadlarını kabul-ü adem ve tasdik-i adem suretinde ispat ve kabul etmeye çalışsalar; o küfür bir cihette yanlış bir ilim ve hattâ bir hüküm sayılabilir. Yoksa, irtikâbı çok kolay olan yalnız adem-i kabul ve inkâr ve adem-i tasdik ise cehl-i mutlaktır, hükümsüzlüktür.(Şualar 7.şua)

Hem mahiyet-i küfür dahi Cehennemi bildirir. Evet, nasıl ki imanın mahiyeti eğer tecessüm etse, lezzetleriyle bir cennet-i hususiye şekline girebilir ve Cennetten bu noktadan gizli haber verir. Aynen öyle de, Risale-i Nur'da delilleriyle ispat ve baştaki meselelerde dahi işaret edilmiş ki, küfrün ve bilhassa küfr-ü mutlakın ve nifakın ve irtidadın öyle karanlıklı ve dehşetli elemleri ve mânevî azapları var, eğer tecessüm etse, o mürted adama bir hususî cehennem olur ve büyük Cehennemden bu cihette gizli haber verir. Ve bu fidanlık dünya mezraasındaki hakikatçıklar âhirette sümbüller vermesi noktasında bu zehirli çekirdek, o zakkum ağacına işaret eder, "Ben onun bir mayasıyım," der. "Ve beni kalbinde taşıyan bedbaht için o zakkum ağacının bir hususi nümunesi, benim meyvem olur."

Madem küfür hadsiz hukuka bir tecavüzdür; elbette hadsiz bir cinayettir. Öyleyse hadsiz bir azaba müstehak eder. Madem bir dakika katl, on beş sene cezada (sekiz milyona yakın dakikada) hapis azabını çekmesini adalet-i beşeriye kabul edip maslahata ve hukuk-u âmmeye muvafık görür. Elbette bir küfür bin katl kadar olması cihetiyle, bir dakika küfr-ü mutlak, sekiz milyara yakın dakikalarda azap çekmesi, o kanun-u adalete muvafık geliyor. Bir sene ömrünü o küfürde geçiren, 2 trilyon 880 milyara yakın dakikada azaba müstehak ve(onlar orada ebedi olarak kalıcıdırlar) sırrına mazhar olur. (11.şua)

Madem bu karışık mevcudat dâr-ı fâniden dâr-ı bekaya akıp gidiyor. Elbette, nasıl ki hayır, lezzet, ışık, güzellik, İmân gibi şeyler Cennete akar; öyle de, şer, elem, karanlık, çirkinlik, küfür gibi zararlı maddeler Cehenneme yağar. Ve bu mütemadiyen çalkalanan kâinatın selleri o iki havuza girer, durur.(11.şua)

"Kimin için Allah var, ona herşey var. Ve kimin için yoksa, herşey ona yoktur, hiçtir."

Elhasıl, nasıl ki, iman, ölüm vaktinde insanı idam-ı ebedîden kurtarıyor; öyle de, herkesin hususî dünyasını dahi idamdan ve hiçlik karanlıklarından kurtarıyor. Ve küfür ise, hususan küfr-ü mutlak olsa, hem o insanı, hem hususî dünyasını ölümle idam edip mânevî cehennem zulmetlerine atar, hayatının lezzetlerini acı zehirlere çevirir. Hayat-ı dünyeviyeyi âhiretine

tercih edenlerin kulakları çınlasın! Gelsinler, buna ya bir çare bulsunlar veya imana girsinler, bu dehşetli haserattan kurtulsunlar. (11.şua)

Evet, nasıl bir yerden bir yere giden yolların ve bir noktadan uzak bir noktaya çekilen hatların en kısası ise, en doğrusudur ve müstakimidir; aynen öyle de, maneviyatta ve manevi yollarda ve kalbi mesleklerde en doğrusu, en müstakimi ise, en kısa ve en kolaydır. Mesela, Risale-i Nurda bütün muvazeneler ve küfür ve İmân yollarının mukayeseleri kati gösteriyor ki, İmân ve Tevhid yolu gayet kısa ve doğru ve müstakim ve kolaydır; ve küfür ve inkar yolları gayet uzun ve müşkülâtli ve tehlikelidir.

Demek, bu istikametli ve hikmetli ve herşeyde en kısa ve kolay yolda sevk edilen bu kâinata, elbetteşirk ve küfrün hakikatleri olamaz ve İmân ve Tevhidin hakikatleri bu kâinata güneş gibi lazım ve vacibdir.(15.şua)

İşte bu beş adet basamaklardan çık, bak. Küfür ve şirkte ne derece müşkülât, belki muhalat bulunduğunu ve ne kadar akıldan, mantıktan uzak ve mümteni olduğunu, imanda ve Kur'an yolunda ne kadar suhulet ve vücub derecesinde kolaylık ve ne kadar makul ve makbul ve lüzum derecesinde kati ve rahat bir hak ve hakikat bulunduğunu gör, bil,(İman nimetinden dolayı Allah'a hamd olsun) de. İman nimetinden dolayı Allah'a hamd olsun. (15.şua)

Risale-i Nur İmân ve küfür muvazeneleri ve hidayet ve dalalet mukayeseleri, bu mezkur hakikatleri bilmüşahede ispat ediyor. Mesela, Yirmi İkinci Sözün iki makamının bürhanlarına ve lem'alarına ve Otuz İkinci Sözün Birinci Mevkîfına ve Otuz Üçüncü Mektubun pencerelerine ve Asa-yı Musanın on bir hüccetine, sair muvazeneler kıyas edilse ve dikkat edilse, anlaşılır ki, bu zamanda küfr-ü mutlakı ve mütemerrid dalaletin inadını kıracak, parçalayacak, Risale-i Nurda tecelli eden hakikat-i Kur'aniyedir.

İnşallah, nasıl Tılsımlar Mecmuasında, dinin mühim tılsımlarını ve hilkat-i alemin muammalarını keşf eden parçalar, o mecmuada toplanmış; aynen öyle de, ehl-i dalaletin dünyada dahi cehennemlerini ve ehl-i hidayetin dünyada lezaiz-i cennetlerini gösteren ve İmân Cennetin bir manevi çekirdeği ve küfür ise Cehennem zakkumunun bir tohumu olduğunu gösteren Nur'un o gibi parçaları, kısacık bir tarzda, bir mecmuacık olarak yazılacak, inşaallah neşredilecek. (15.şua)

Arkadaş! İman, bütün eşya arasında hakikî bir uhuvveti, irtibatı, ittisali ve ittihad rabitalarını tesis eder.

Küfür ise, bürudet gibi, bütün eşyayı birbirinden ayrı gösterir ve birbirine ecnebî nazarıyla baktırır. Bunun içindir ki, mü'minin ruhunda adâvet, kin, vahşet yoktur. En büyük bir düşmanıya bir nevi kardeşliği vardır. Kâfirin ruhunda hırs, adâvet olduğu gibi, nefsinin iltizam ve nefesine itimadı vardır. Bu sırra binaendir ki, dünya hayatında bazan galebe kâfirlerde olur. Ve keza, kâfir, dünyada hasenatının mükâfatını filcümle görür. Mü'min ise, seyyiatının cezasını görür.

Bunun için dünya, kâfire cennet (yani âhirete nisbeten), mü'mine Cehennemdir (yani saadet-i ebediyesine nisbeten) - yoksa, dünyada dahi mü'min yüz derece ziyade mesuttur -

denilmiştir.

Ve keza, İmân insanı ebediyete, Cennete lâıyk bir cevhere kalb eder. Küfür ise, ruhu, kalbi söndürür, zulmetler içinde bırakır. Çünkü, iman, kabuğunun içerisindeki lübbü gösterir. Küfür ise, lüble kabuğu tefrik etmez. Kabuğu aynen lüb bilir ve insanı cevherlik derecesinden kömür derecesine indirir.(Mesnevi-i Nuriye)

Arkadaş! Küfür yolunda yürümek, buzlar üzerinde yürümekten daha zahmetli ve daha tehlikelidir. İman yolu ise, suda, havada, ziyada yürümek ve yüzmek gibi pek kolay ve zahmetsizdir. Meselâ: Bir insan, gövdesinin cihât-ı sittesini güneşlendirmek istediğı zaman, ya bir Mevlevî gibi dönerek gövdesinin her tarafını güneşe karşı getirir veya güneşi o mesafe-i baîdeden celple gövdesinin etrafında döndürecektir. Birinci şık, tevhidin kolaylığına misaldir. İkincisi de, küfrün zahmetlerine misaldir.(Mesnevi-i Nuriye)

Evet, mü'min olan kimse, İmân ve tevhid iktizâsıyla, kâinata bir mehd-i uhuvvet nazarıyla baktığı gibi; bütün mahlûkatı, bilhassa insanları, bilhassa İslâmları birbiriyle bağlayan ip de, ancak uhuvvettir. Çünkü, İmân bütün mü'minleri bir babanın cenah-ı şefkati altında yaşayan kardeşler gibi kardeş addediyor.

Küfür ise, öyle bir burudettir ki, kardeşleri bile kardeşlikten çıkarır. Ve bütün eşyada bir nevi ecnebîlik tohumunu ekiyor. Ve herşeyi herşeye düşman yapıyor. (Mesnevi-i Nuriye)

İ'lem eyyühe'l-aziz! Hanzalenin çekirdeğinde hanzale ağacı mündemiç ve dahil olduğu gibi, Cehennem de küfür ve dalâlet tohumunda müstetir bulunduğunu, şuhudî bir yakînle müşahede ettim. Ve keza, nasıl ki hurmanın çekirdeğı hurma ağacına hamiledir; aynen öyle de, İmân habbesinde de Cennetin mevcut olduğunu hads-i kat'î ile gördüm. Çünkü, o çekirdeklerin ağaçlara tahavvül ve inkılâpları garip olmadığı gibi, küfür ve dalâlet mânâsı da tâzip edici bir Cehennemi, İmân ve hidâyet de bir Cenneti intaç edeceğinde istib'ad yoktur.(Mesnevi-i Nuriye)

Evet, sıdk ve doğruluk, İslamiyetin hayat-ı içtimaiyesinde ukde-i hayatiyesidir; riyakarlık fiilî bir nevî yalancılıktır, dalkavukluk ve tasannu alçakça bir yalancılıktır, nifak ve münafıklık muzır bir yalancılıktır. Yalancılık ise, Sani-i Zülcelalin kudretine iftira etmektir.

Küfür, bütün envayıyla kizbdır, yalancılıktır; İman sıdktır, doğruluktur. Bu sırra binaen, kizb ve sıdkın ortasında hadsiz bir mesafe var; şark ve garp kadar birbirinden uzak olmak lazım geliyor. Nar ve nur gibi birbirine girmek lazım. Halbuki, gaddar siyaset ve zalim propaganda, birbirine karıştırmış; beşerin kemalatını da karıştırmış.(Tarihçe-yi Hayat)

Küfür, bütün envâyıyla kizbdır, yalancılıktır. İman sıdktır, doğruluktur. Bu sırra binaen, kizb ve sıdkın ortasında hadsiz bir mesafe var; Şark ve Garp kadar birbirinden uzak olmak lâzım geliyor.(Hutbe-i Şamiye)

